

За чотири роки після початку російської агресії та за чотири роки до повномасштабного вторгнення.

За два роки до пандемії коронавірусу.

У рік, коли SpaceX вперше запустили Falcon Heavy в космос, TikTok був дивним трендом для підлітків, а «Зелена книга» здобула «Оскар» за найкращий фільм.

Ця історія почалася.

Київ, 2018 рік.

1 Найкоротша співбесіда

- ☒ внести правки в презентацію final_for_client.pdf
- ☒ підготуватися до понеділкового брейншторму
- ☒ попросити тиждень відпустки в кінці липня
- ☐ ЗНАЙТИ РОБОТУ!!!

Окей, і все ж це НЕ найгірше, що могло зі мною статися. Просто неприємно. Але так, не кінець світу. Ольга-Олександра, або ж просто Оллі, бо хто приїждяє, буде щоразу вимовляти таке довге ім'я, злісно тупотіла тротуаром у бік парку Шевченка. Вулиця злегка підіймалася вгору, тому що зліше крокувала Оллі, то більше вона захекувалася.

Щойно її безцеремонно випхали з агенції, де вона майже два роки старанно працювала копірайтеркою — на повну силу своєї старанності, варто додати. Це, звісно ж, означає затримання допізна в офісі, неоплачувану роботу на вихідних, дзвінки від креативного директора вечорами та повну відсутність самоповаги як базової навички. Це не було аж так погано — їй платили гарненьку зарплату в конверті, якої вистачало на оренду квартири навпіл із сусідкою, коктейлі щоп'ятниці та сезонне оновлення гардероба на Академі чи Лісовій*.

* «Академістечко» та «Лісова» — станції метро в Києві, біля яких розташовано найбільше магазинів секонд-хенду в столиці. Популярні серед молоді. — Тут і далі прим. авт.

Але зараз ситуація інакша — тижні три тому її сусідка спакувала речі й чкурнула в Бровари до свого вже нареченого. А Оллі вирішила, що досить доросла, аби жити самостійно.

І ось якраз на піку цієї самостійності, коли до сплати оренди залишилося тринадцять днів (ну звісно, вона рахує), її вигнали одним днем із роботи з тонким конвертом, в якому було рівно на оренду і трохи розчарування на решту.

— Ох, ну *блядство*, — шипіла дівчина, шарпаючи лямки рюкзака так, щоб підтягнути його впритул до спини. Чи могла вона влаштувати скандал і попросити хоча б два тижні на допрацювання? Щось їй підказувало, що якби вона підписала з ними хоч якийсь договір, то можна було б спробувати. А так... Що ж, добре, що хоч за попередні дні заплатили.

Минуло три роки, як вона закінчила журналістську магістратуру, відбилася від батьківських спроб посадити її за парту аспірантури й почала вести омріяне доросле життя в Києві — з орендою пошарпаної квартирки на Солом'янці, фотографуванням лічильників, гучними сусідами та полюванням на пляшки білого сухого по акції (вона вже була досить дорослою, щоб визнавати лише сухе вино, але не досить дорослою, щоб розрізняти рислінг і піно гріджо). Оллі ще не могла дозволити собі полетіти на вихідні в Берлін, але вже планувала Одесу на літо й мала абонемент у спортзал. Життя було зеленим та кучим, як перші паростки трави в березні, але бажаним та свіжим. І ось воно скрипить, хитається та падає під загрозою страшного слова.

Безробіття.

Оллі взяла собі каву в гігантському рожевому равлику* навпроти Червоного корпусу, тяжко опустилася на лавку та дістала з кишені пом'яту пачку ментолових сигарет. Там

* Популярна у столиці мережа вуличних кав'ярень у фургонах, які справді на вигляд були як рожеві равлики.

бовталось ще п'ять чи шість штук, тому з курінням на найближчий тиждень доведеться зав'язати. І терміново шукати будь-які підробітки.

Найбільше Оллі лякав потенційний ризик закінчити офіціанткою в якомусь дешевому суши-ресторані чи, он, баристою в рожевому равлику — тоді, коли її друзі розквітали у своїх галузях. Рита тягала декорації в національному театрі, Боря їздив із мікрофоном містом і включався в ранкові новини, а Таня розвивала особистий б'юті-блог. Як копірайтерка Оллі чудово пасувала цій компанії, але як бариста?..

Вона оголосила друзям у чатик новину про звільнення в оточенні плаксивих емоджі, попросила дізнатися, чи нема в їхніх конторах вакансій, і почала гортати блакитно-сіру стрічку найпопулярнішого сайту з пошуку роботи, намагаючись не фиркати на кожну пропозицію піти потанцювати в якийсь підвал, бо їх було занадто багато.

І так минув тиждень.

Не можна сказати, що вона геть опустила руки, але була близька до того. До неї долітали розмови біля кулера, що треба дякувати креатдиру за те, що платять зарплату майже вчасно, бо з роботою нині тяжко. Але вона не думала, що аж так. Підхожих для неї вакансій було дрібку, та там не відповідали або відмовляли через брак досвіду. В середу вона розправила крила від думки, що почне працювати на себе — брати замовлення, писати статті для пошукової видачі, вигадуватиме назви для магазинів жіночого одягу в інстаграмі. Але поки що отримала лише сумнівну пропозицію перекладати технічні картки для онлайн-магазину сантехніки. Тридцять гривень за опис товару — та в них каталогу не вистачить, щоб вона могла собі дозволити сплатити оренду хоча б ванної кімнати в цій квартирі.

А глибоко-глибоко вночі, коли гаснули останні клаптики світла в будинку навпроти, Оллі затягувалася сигаретою на балконі (одна на день, сувора економія) й тішила себе

думками про те, чи не знак це від долі, що час їй пошукати для себе справжню сродну працю, яка рятуватиме світ? Бо ніхто ж не пишається тим, що вигадує десять неочікуваних фактів про рідке мило, чи не так?

Учора Оллі вперше дозволила собі розревітися — щойно вийшла із супермаркету. Мізерний продуктовий кошик усе одно відчутно прорідив гаманець, ще й уранці закінчилася одночасно і зубна паста, і шампунь. Оллі довго думала, що ж гірше — чистити зуби без пасти чи мити голову рідким милом? І все ж зійшлася на тому, що в першому варіанті потенційної шкоди менше. Вона більше не могла відтягувати неможливе. За квартиру треба заплатити за п'ять днів, а грошей у неї на руках уже менш ніж потрібно. Час.

Вона вилетіла з тролейбуса, в якому проїхалася зайцем, і бездумно пішла в напрямку найближчого торгового центру. План був простий і жалюгідний — шукати оголошення з пошуку продавців, барист, касирів, промоутерів, наїдати на адміністраторів і за можливості вийти на роботу вже сьогодні, ну максимум завтра. У неї за плечима повна вища, золота медаль і добрі навички самопрезентації. Ну, хіба не мрія якогось магазину одягу, щоб саме вона продавала їхні футболки?

Та для продавчині в магазині косметики вона була занадто без макіяжу, а для касирки в супермаркеті не мала досвіду роботи з касовим апаратом.

Вона вийшла на вулицю подихати й пішла за потоком людей угору проспектом, принагідно виглядаючи, в кого можна було стрільнути сигарету. Варіант працювати прибиральницею і продовжувати пошуки справжньої роботи залишався, але викликав нудоту й потемніння в очах. Мов на замовлення в її голові відразу вимальовувався образ її суворої матері, яка гупала доньчиним щоденником об стіл і казала оце загрозливе: «З такими оцінками тобі тільки швабру йти тягати, більше нічого!».

Вулиці Києва прокидалися та потягувалися після зимового сну — між шумом автівок вчувався щебет пташок та шурхання целофану для тюльпанів. Обличчя людей, що йшли назустріч, ніби посвітлішали та набралися життя — від самого тільки синьо-синього неба та дзюркоту води, що витікала з-під брудних снігових курганів на тротуарах. Настала весна, і всі люди, в яких є робота та впевненість у завтрашньому дні, мали повне право насолоджуватися кожною її хвилиною.

Прогулянка безнадії привела її до моста, з якого відкривався неймовірний краєвид на Батьківщину-Матір. Оллі сперлася на поруччя, вбираючи в себе цей захопливий пейзаж — синь неба, сталь монумента, відблиск сонця. Ілюстрації до розділу «Київська мрія» в її житті, який опинився під ризиком суворого редакторського втручання.

— Ольго?

Вона й не помітила, як до неї підійшла Соломія (забула по батькові) Андрійчук, кураторка її дипломної роботи. Недосвідчена викладачка вперше могла взяти під своє крило двох магістрів, й Оллі записалася до неї відразу, щойно це стало можливим. Молода, круглощока, з яскравим галицьким акцентом, вона викликала симпатію своєю адекватністю та відсутністю волосся над верхньою губою (в інституті всі знали про пряму кореляцію між вусами й абсолютним викладацьким божевіллям, і це майже не лукізм).

— О, вітання, еее... Дуже рада вас бачити! — оперативно пригадала Оллі студентський лайфхак, як спілкуватися з викладачами, чиїх імен ти не пам'ятаєш. — Як *ваші* справи?

— Ой, та потихеньку, та. Я тут живу неподалік, йду по каву й вигуляти Чарлі, — тільки зараз Оллі помітила тихенького маленького собачку в рожевому квітчастому комбінезоні, який був схожий на що завгодно, але не на пса. — А ти поспішаєш? Може, нам по дорозі? Хочу почути про твої справи, як-не-як моя перша магістриня!

— Так-так, залюбки, — зрештою, останній тиждень вона уникала друзів та їхніх жалісливих поглядів, тому щиро скучила за спілкуванням не лише з людьми по інший бік образливих пропозицій роботи.

Соломія весело щебетала про універ, свою дисертацію, підготовку нового студентського проекту — сайту з новинами інституту. Не друкована брошура, яку робили вони, геть інший рівень.

— А ти як? Чим зараз займаєшся? Не шкодуєш, що не пішла на аспірантуру?

Ага, 500 гривень на місяць за гуртожиток, відсутність комунальних платежів і можливість потягнути в сусідки одне-два яйця — тут справді було за чим сумувати.

Оллі стояла перед екзистенційним вибором — розридатися та просити про допомогу чи мужньо наговорити сім мішків гречаної вовни про те, яка вона успішна й заможна.

Але сльози, яких набралось повні очі, не дочекалися, коли вона зробить свій вибір. І Оллі встигла лише пробурмотіти щось про скорочення, як вони принизливо потекли по щоках.

Усе-таки вона ухвалила правильне рішення тоді, коли обрала своєю науковою керівницею саме Соломію Батьківну. Навряд чи якась із викладачок з вусами зараз обняла б її, дала паперову хустинку й повела до кав'ярні пити гарячий чай із карпатської трави. Там, між схлипами й сьорбанням, Оллі коротко розповіла про звільнення, пошук роботи, чотири тестові завдання, на які їй ніхто не відповів, та п'ять днів, які залишилися до сплати за квартиру.

— Слухай, я обов'язково завтра на кафедрі дізнаюся, чи не шукає хтось людей. Ти ж знаєш, аспіранти у нас майже всі на двох роботах... О, і ще напишу в чат своїм одногрупникам із магістратури, там теж може щось бути. Ти, головне, не опускай рук. Гроші маєш у кого позичити, якщо що?

— Т-так, завжди можна подзвонити батькам. Намагаюся відтягнути це... Але дякую, дуже вам дякую. Я загалом уже згодна на будь-яку роботу. Конкретно зараз шукаю просто щось оплачуване, де мені не доведеться роздягатись або, навіпаки, надівати гумові рукавиці.

Соломія Як-же-її-по-батькові не засміялася.

— Ти знаєш... У мене є одна думка, але це трохи дивна пропозиція. Якось ми з чоловіком потрапили в неприємну ситуацію з шахраями та заповітом його бабусі. Колись потім розповім, це сюжет для детективу, не менше. І нам допомогла одна жінка, ну просто неймовірна, Ірина Володимирівна. Чи Валентинівна... Словом, мій чоловік підтримує з нею контакт і згадував, що вона шукає помічницю собі. Типу асистентку, але в неї така робота, що це точно не офіс за графіком.

— А ця Ірина Володимирівна чим саме займається? Якась юристка?

— Думаю, можна й так сказати. Це було давненько, кілька тижнів тому, він запитував мене, чи не знаю я когось. Дуже хоче їй когось порадити хорошого, підтримувати стосунки, так би мовити. То, може, він тебе порадить, якщо вона ще в пошуку?

Оллі витерла сльози й закивала. Робота асистентки не звучить геніально й про таке не пишуть дописів у соцмережах, які потім репостить твоя мама. Але це краще, ніж просити в друзів по черзі прихистити її на дивані.

Соломія пообіцяла надіслати контакти цієї Ірини, якщо пропозиція ще буде актуальна. А потім почекала, поки Оллі доп'є чай, й провела її до метро. Дівчина спустилася в перехід, постояла десять хвилин і вийшла з іншого боку — грошей на проїзд не було, а гугл-мапи показували, що до її будинку звідси всього шість кілометрів. Просто ще одна гарна — і безплатна — прогулянка.